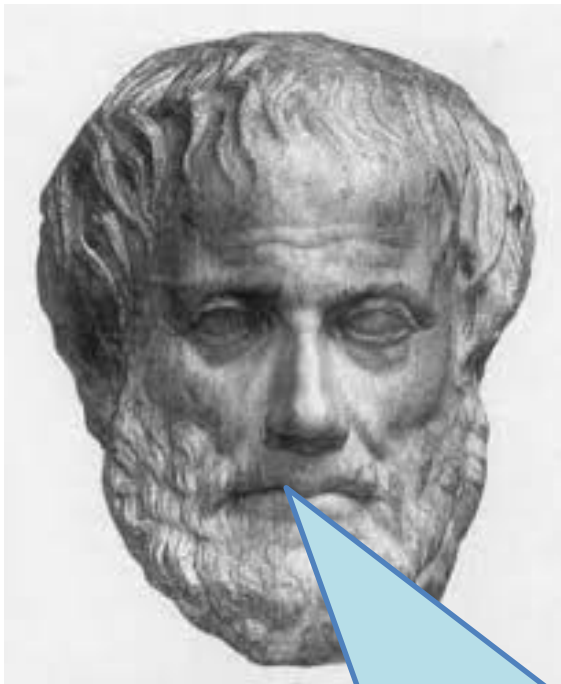

Čas živých a neživých

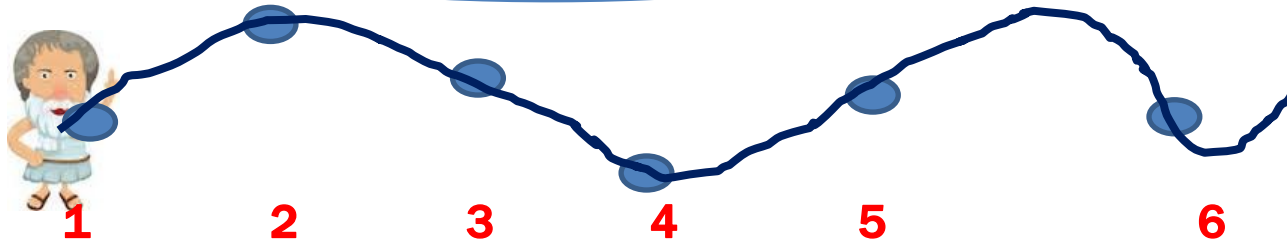
Dvě linie v koncepcích času

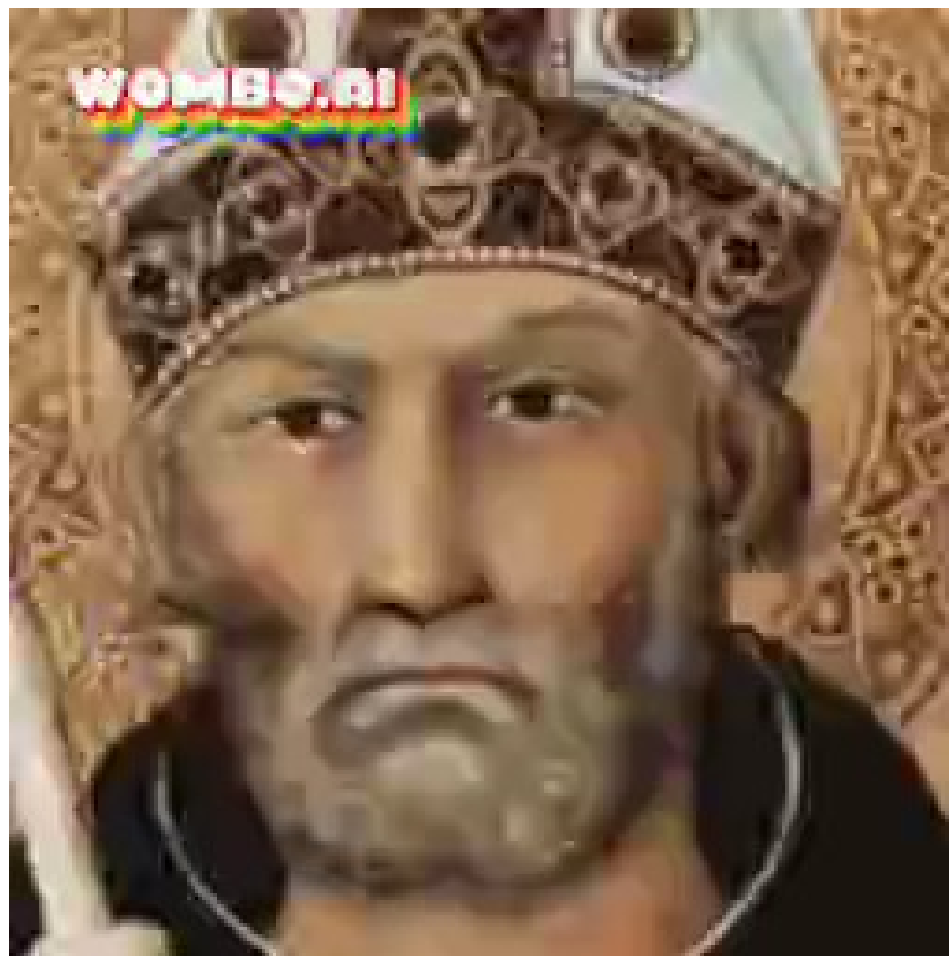
Aristoteles

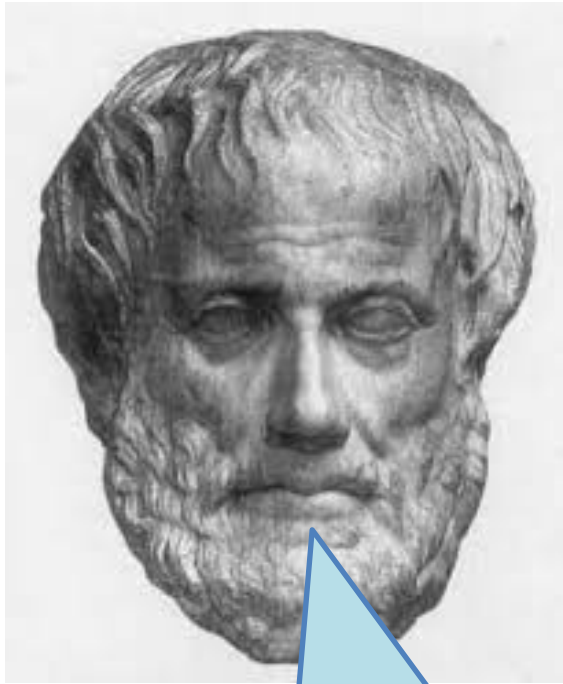

Čas je počítaný
pohyb

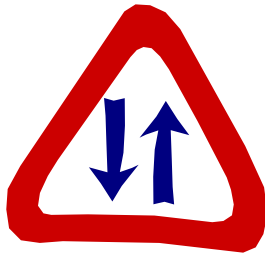
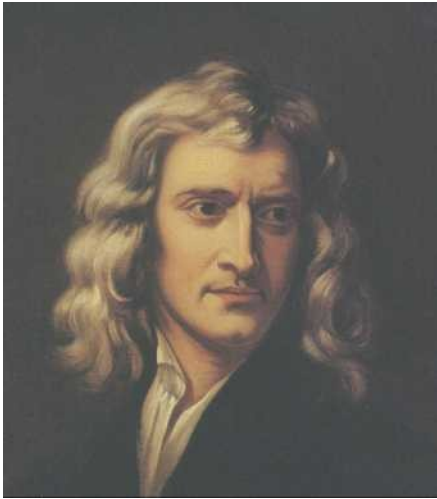

Čas je
počítaný
pohyb

Čas je
dojem v
duši

Časová invariantnost
Časová invariantnost

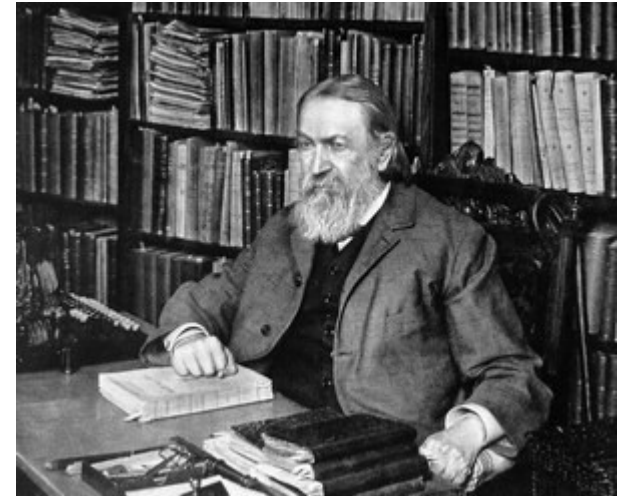

Jednoznačné a
nevratné směřování
ke konci

Ludwig Boltzmann

Nevratnost času

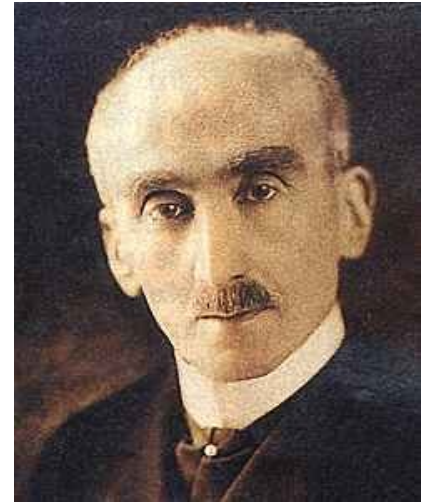

Ernst Mach

Kritika absolutního času

Čas ve fyzikálních
soustavách

Čas jako *durée*

Honba za bychem

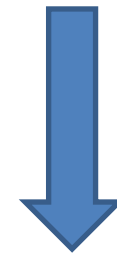
- Lidová moudrost
  - Nevratnost
- Klasická mechanika
  - Symetrie fyzikálních zákonů
(vratnost)
- →
...ní filosofie
...znodování a odpovědnost
(jednou tady a teď)

Determinismus

Minulost

Přítomnost

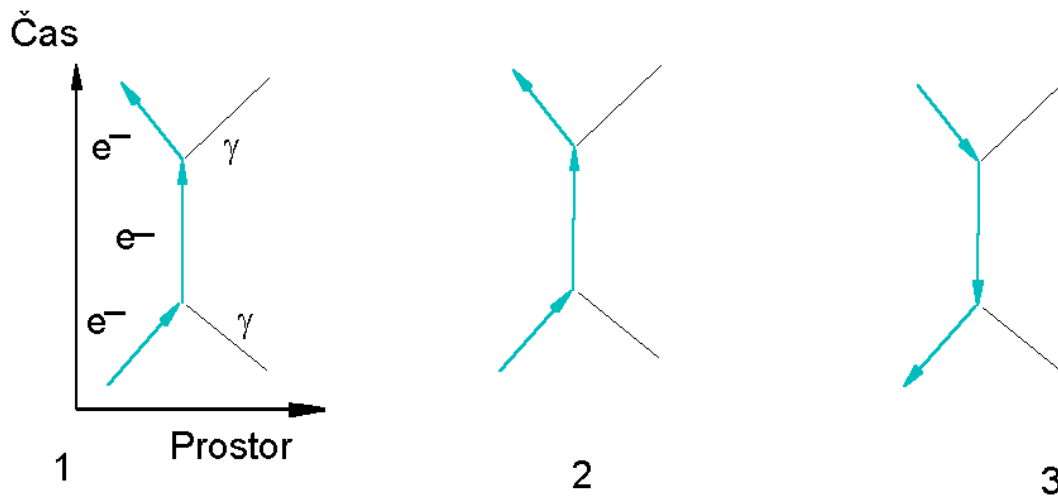
Budoucnost

Ireverzibilita, determinismus, čas

- Termodynamika
  - První šipka času (statistická povaha)
- Kvantová mechanika
  - Špatná a dobrá zpráva

Vlnová šipka

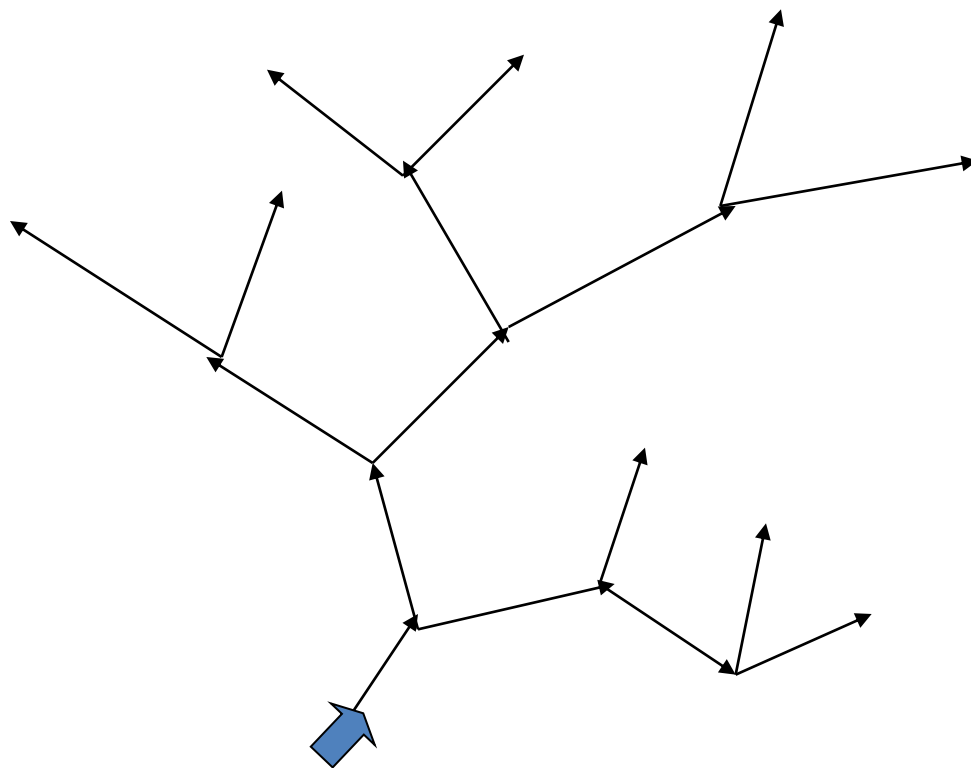
- Nevratnost času?

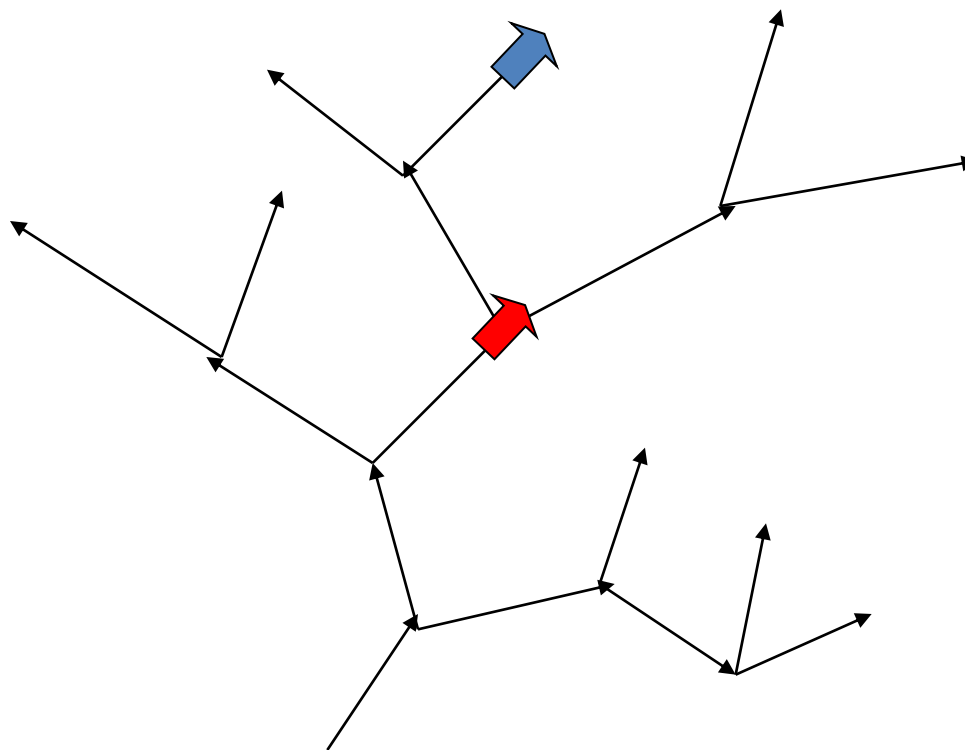
Ireverzibilita, determinismus, čas

- Termodynamika
  - První šipka času (statistická povaha)
- Kvantová mechanika
  - Špatná a dobrá zpráva

Hugh Everette

Hugh Everette

Ireverzibilita, determinismus, čas

- Termodynamika
  - První šipka času (statistická povaha)
- Kvantová mechanika
  - Špatná a dobrá zpráva
- Teorie chaosu
  - Bifurkační body, motýlí efekt

Kyvadlo

Nevratnost

- Nemožnost dohnat bycha
  - Bycha nelze dohonit...
  - ...kdybychom ho dohnali, nelze změnit skutečnost...
  - ... i kdybychom ji mohli změnit, nevíme, jaké to bude mít následky.
- Ireverzibilní procesy
- Záměna prostorových a časových souřadnic
  - → ?